

підвищена безпека. Однак, криптовалюта також стикається з низкою викликів та ризиків, включаючи високу волатильність цін, відсутність регулювання та можливість використання для незаконної діяльності. Для вирішення цих проблем необхідні спільні зусилля регуляторів, учасників ринку та громадськості. Незважаючи на виклики, майбутнє криптовалюти виглядає багатообіцяючим. З розвитком технологій та зростанням прийняття, криптовалюта має потенціал стати невід'ємною частиною світової економіки та фінансової системи.

Список використаних джерел:

1. Antonopoulos, A. M. (2022). *Mastering Bitcoin: Programming the Open Blockchain* (3rd ed.). O'Reilly Media.
2. Adams, R. (2019). *The Everything Guide to Investing in Cryptocurrency: From Bitcoin to Ripple, the Safe and Secure Way to Buy, Trade, and Mine Digital Currencies*. Simon & Schuster.

**Д-р екон. наук Ханін І. Г.¹, д-р екон. наук Поляков М. В.²,
д-р екон. наук Білозубенко В. С.³**

¹*Національний університет водного господарства та природокористування (Україна),*

²*Noosphere Ventures (США),*

³*Університет митної справи та фінансів (Україна)*

ОСНОВНІ ПИТАННЯ ЩОДО РОЗРОБКИ ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНИХ ЗАСАД ДОСЛІДЖЕННЯ ЦИФРОВОЇ ЕКОНОМІКИ

В останні роки у наукових та експертних колах активно обговорюються такі процеси як цифровізація (стосовно певних процесів, бізнесів тощо), цифрові трансформації (переважно стосовно галузей і секторів економіки), а також становлення так званої цифрової економіки (ЦЕ). Однак, попри жваву дискусію, економічна наука досі не запропонувала цілісної концепції ЦЕ. Напрацювання в цій сфері залишаються дуже фрагментованими, що звісно не сприяє глибокому розумінню відповідних змін в економіці, а відтак ускладнює формування ефективних стратегій поведінки держави і бізнесу [1–3]. З огляду на це важливою науковою проблемою є розробка теоретико-методологічних засад дослідження ЦЕ.

Метою цієї роботи є окреслення основних питань, які потрібно проробити, щоб вирішити цю наукову проблему.

Найбільш важливим фактором становлення ЦЕ звісно є технології, які до останнього часу називались інформаційними, інформаційно-технологічними, а в останні роки, враховуючи переважаючі носії даних і фізичні процеси їх обробки, цифровими технологіями (ЦТ). Враховуючи поширення ЦТ, їх глибоке проникнення у структуру економіки, базовим питанням для формування уявлень про ЦЕ є розуміння феномену ЦТ, їх функцій в економіці, моделей і наслідків використання. Звичайно, це повинно досліджуватись на різних рівнях економіки [3]. Окрім макро-, мезо- та мікрорівневого аналізу, потрібно посилювати напрацювання щодо дослідження змін, які стосуються індивіда як прямих учасників процесів в економіці чи користувачів ЦТ, тому що саме масовізація, демократизація та індивідуалізація стали одними з головних властивостей ЦЕ [1–3]. Другим питанням є доведення того, чи є ЦЕ новим типом економіки. Відповідь на це питання звичайно має ґрунтуватись на детальній розробці концепції ЦЕ, обґрунтуванні її нових властивостей порівняно з іншими типами, у тому числі у історичному аспекті. Однак типізація економіки – складне питання з точки зору порівняльного аналізу.

Наступне питання, що є продовженням типізації, є пояснення того, як за умов використання ЦТ перетворюється економічна система у традиційному її розумінні. Маються на увазі зміни організаційно-економічних відносин, які несуть в собі певну організацію і охоплюють виробництво, розподіл, обмін і споживання. ЦТ безпосередньо стосуються комунікації та змінюють загальні соціально-економічні відносини, які описують взаємодію різних учасників в економіці. Ці відносини охоплюють різні аспекти взаємодії між економічними інститутами, структурами та соціальними групами. Критично важливим з точки зору економічної системи є і перетворення господарського механізму. Поширення ЦТ та реорганізація на їх основі різноманітних процесів закономірно призводить до змін інститутів, які регулюють економіку та утворюють господарський механізм. Також з системної точки зору важливим є врахування впливу ЦТ на зміни форм економічної організації суспільства та поширення нових її моделей.

Фундаментальним питанням для розуміння ЦЕ є визначення того, до яких структурних змін національної економіки призводить поширення і використання ЦТ, яка нова структура галузей і секторів виникає у результаті цифрових трансформацій. З цього також випливає і ще один напрям – визначення структури самої ЦЕ, тобто з яких частин чи функціональних блоків вона складається. При цьому важливо розуміти, що у деяких випадках ЦЕ може розглядатись як окремий сектор, а у деяких – як міжсекторальна і міжгалузєва індустрія. Важливо також продовжувати удосконалювати класифікацію (категоризацію) різноманітних видів електронного бізнесу та електронної комерції.

Враховуючи те, що ЦТ створюють нове віртуальне середовище для комунікації та різних видів активності, яке характеризується екстериторіальністю, закономірно мають бути розглянуті й просторові аспекти, тобто просторові зміни економіки. На жаль, по цьому напрямку бракує напрацьовань. Тільки починає розвиватись концепція Інтернет-економіки та Інтернет-географія. З точки зору економіки варто поглиблювати пояснення зв'язків цифрової економіки з таким концепціями як «економіка даних» та «економіка знань». Окрім цього, потрібно враховувати вплив ЦТ на суспільство та його організацію, що сьогодні робиться на основі концепції цифрового суспільства, яка доповнила концепції інформаційного суспільства та суспільства знань.

На завершення потрібно сказати і про дисциплінарні напрями розробки теоретико-методологічних засад дослідження ЦЕ. Такі напрями, зокрема, утворюють дослідження: еволюції міжнародних економічних відносин; світогосподарської системи; перетворень світових ринків товарів та послуг; виникнення нових ринків інформаційних товарів та послуг, а також даних; глобалізаційних процесів у сфері ЦЕ, а також її сприяння економічній глобалізації взагалі.

За кожним з наведених вище напрямів є необхідність підбору комплексу методів дослідження, що утворить відповідну методологічну базу. З огляду на проблеми сучасної економічної науки, наголошується на необхідності посилення використання міждисциплінарних підходів і досліджень ЦЕ.

Список використаних джерел:

1. Середюк Т.Б. Дифузія інновацій у секторі ІКТ в умовах становлення цифрової економіки: дис. ...докт. філософії: 051 – економіка. Рівне, 2021. 314 с.

2. Сопін Є.О. Підвищення економічної ефективності електронних платіжних послуг у цифровій економіці: дис. ...докт. філософії: 051 – економіка. Рівне, 2023. 297 с.
3. Поляков М.В. Економіка знань: сутність, детермінанти, глобальний ландшафт: монографія. Дніпро: Нова ідеологія, 2018. 688 с.

Харакоз Л. В.

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара (Україна)

АНАЛІЗ СУЧАСНИХ ПРОБЛЕМ ЦИФРОВОЇ ЕКОНОМІКИ

Розвиток цифрової економіки залишається надзвичайно актуальним у сучасному світі з кількох причин: вона створює нові можливості для економічного зростання через підвищення продуктивності, створення нових ринків та розвиток інновацій. Країни, які лідирують у цифровому розвитку, зазвичай мають конкурентну перевагу на світовому ринку. Збільшення інвестицій у цифрові технології може підвищити конкурентоспроможність країни. Цифрові технології постійно еволюціонують, що стимулює інновації та новаторські рішення в різних сферах, включаючи медицину, транспорт, фінанси та інші.

Цифрова економіка може сприяти соціальному розвитку, забезпечуючи доступ до освіти, охорони здоров'я та інших соціальних послуг, а також створюючи нові можливості для розвитку кар'єри та робочих місць.

Цифрова економіка сприяє глобалізації, дозволяючи компаніям працювати в онлайн-середовищі та спілкуватися з клієнтами та партнерами з усього світу. Розвиток цифрової економіки спонукає до інвестицій у цифрову інфраструктуру, включаючи швидкі інтернет-з'єднання та високопродуктивні обчислювальні системи. Цифрові технології можуть використовуватися для вирішення глобальних проблем, таких як зміна клімату, енергоефективність та розробка нових джерел енергії. Загалом, розвиток цифрової економіки є важливим для соціального, економічного та технологічного прогресу у всьому світі, і ця тенденція набуває все більшого значення з плином часу.

Цифрова економіка створює безліч можливостей для розвитку та інновацій, проте вона також постійно стикається з різними проблемами. Ось кілька з них, які є актуальними в сучасному світі: